2025

POLITICAL SCIENCE

(Major)

Paper : POL0500404

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

OPTION—A

(Introduction to India's Foreign Policy)

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) When was SAARC established?

SAARC কেতিয়া প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল?

(b) Mention one doctrine under non-alignment foreign policy.

গোষ্ঠী নিৰপেক্ষ বৈদেশিক নীতিৰ অধীনত এটা নীতি উল্লেখ কৰা।

(c) What is the full form of ASEAN?

ASEANৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি?

(d) Who was the author of the book, *The Pakistan Army*?

The Pakistan Army নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন আছিল?

(e) In which year did India become a member of United Nations?

কোন চনত ভাৰত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সদস্য হৈছিল?

(f) Vijaya Lakshmi Pandit was elected as the first woman President of the UN General Assembly.

(Write True or False)

বিজয়া লক্ষ্মী পণ্ডিত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সাধাৰণ সভাৰ প্ৰথম মহিলা সভাপতি হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(g) In which year did India and Russia sign the 'strategic partnership'?

কোন চনত ভাৰত আৰু ৰাছিয়াই 'কৌশলগত অংশীদাৰিত্ব' স্বাক্ষৰ কৰিছিল?

(h) Indo-US Civil Nuclear Deal was signed in the year _____.

(Fill in the blank)

ভাৰত-আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ অসামৰিক পাৰমাণৱিক চুক্তি _____ চনত স্বাক্ষৰিত হৈছিল।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

2. Answer any *six* of the following : 2×6=12

তলত দিয়া যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Who gave the title of 'Joan of Arc' and to whom?

কোনে 'Joan of Arc' উপাধিটো দিছিল আৰু কাক দিছিল?

(b) Mention two principles of peaceful co-existence.

শান্তিপূৰ্ণ সহাৱস্থানৰ দুটা নীতি উল্লেখ কৰা।

(c) What are the full forms of SAFTA and BBIN?

SAFTA আৰু BBINৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ কি?

(d) Mention two determinants of India's foreign policy.

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ দুটা নিৰ্ণায়ক উল্লেখ কৰা।

(e) What was the Doklam incident?

ডোকলামৰ ঘটনা কি আছিল ?

(f) Give any two objectives under 'India's Neighbourhood First' policy.

'ভাৰতৰ প্ৰতিবেশীৰ প্ৰথম' নীতিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা ।

(g) Which country launched the 'Belt and Road Initiative' and in which year?

কোনখন দেশে 'বেল্ট এণ্ড ৰোড ইনিচিয়েটিভ' আৰম্ভ কৰিছিল আৰু কোন চনত কৰিছিল ?

(h) Mention two challenges regarding Indo-Sri Lanka relation.

ভাৰত-শ্ৰীলংকাৰ সম্পৰ্কৰ দুটা প্ৰত্যাহ্বান উল্লেখ কৰা ।

(i) What are the full forms of BRICS and IORA?

BRICS আৰু IORAৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ কি ?

(j) Mention two objectives of IMF.

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্ৰা নিধিৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা ।

3. Write short notes on any *four* of the following : 5×4=20

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Role of Ministry of External Affairs in India's foreign policy

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিত বৈদেশিক পৰিক্ৰমা মন্ত্ৰালয়ৰ ভূমিকা

(b) Act East policy

এক্ট ইষ্ট নীতি

(c) Indus Water Treaty between India and Pakistan

ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজত সিন্ধু জল চুক্তি

(d) Strategic significance of Russia for India

ভাৰতৰ বাবে ৰাছিয়াৰ কৌশলগত গুৰুত্ব

(e) World Bank

বিশ্ব বেংক

(f) India and climate change

ভাৰত আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন

(g) Extended neighbourhood

সম্প্ৰসাৰিত চুবুৰীয়া অঞ্চল (দেশ)

4. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the basic principles of India's foreign policy.

ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ মৌলিক নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) Explain Indo-US relationship during the post-Cold War period.

শীতল যুদ্ধৰ পিছৰ সময়চোৱাত ভাৰত-আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Examine the role of India in the United Nations.

ৰাষ্ট্ৰসংঘত ভাৰতৰ ভূমিকা পৰীক্ষা কৰা।

(d) Elaborate on the relationship between India and Pakistan.

ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে বিস্তৃত বিৱৰণ দিয়া।

(e) Explain the role of PMO in structuring foreign policies in India.

ভাৰতত বৈদেশিক নীতি গঠনত প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ কাৰ্যালয়ৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

OPTION—B

(Understanding South Asia)

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) When was SAARC established?

SAARC কেতিয়া স্থাপিত হৈছিল ?

(b) What is the full form of BIMSTEC?

BIMSTECৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

(c) When did Bangladesh become independent?

বাংলাদেশে কেতিয়া স্বাধীনতা লাভ কৰিছিল ?

(d) Who is considered the founder of Pakistan?

পাকিস্তানৰ স্থাপক বুলি কাক গণ্য কৰা হয় ?

(e) Name one major objective of Nepal's foreign policy.

নেপালৰ বৈদেশিক নীতিৰ এটা মুখ্য উদ্দেশ্য লিখা।

(f) Name one major political party in Sri Lanka.

শ্ৰীলংকাৰ এটা মুখ্য ৰাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা।

(g) What is the full form of UNHCR?

UNHCRৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি?

(h) Who developed the Human Development Index (HDI)?

মানৱ উন্নয়ন সূচক (HDI) কোনে বিকাশ কৰিছিল?

2. Answer the following questions (any *six*) : 2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো ছয়টা) :

(a) Mention two reasons for the failure of SAARC.

SAARCৰ ব্যৰ্থতাৰ দুটা কাৰণ লিখা।

(b) Write two effects of British colonialism in South Asia.

ব্ৰিটিছ উপনিৱেশবাদৰ দক্ষিণ এছিয়াত দুটা প্ৰভাৱ লিখা।

(c) Name two major political parties in Bangladesh.

বাংলাদেশৰ দুটা মুখ্য ৰাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা।

(d) Mention two challenges to democracy in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াৰ গণতন্ত্ৰৰ দুটা প্ৰত্যাহ্বান উল্লেখ কৰা।

(e) Name two important allies of Pakistan.

পাকিস্তানৰ দুটা মুখ্য মিত্ৰ-ৰাষ্ট্ৰৰ নাম লিখা।

(Continued)

(f) Mention two basic principles of Nepal's foreign policy.

নেপালৰ বৈদেশিক নীতিৰ দুটা মৌলিক নীতি উল্লেখ কৰা।

(g) Write two causes of insurgency in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াত উগ্ৰবাদৰ দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(h) Mention the differences between refugee and migrant.

শৰণাৰ্থী আৰু প্ৰব্ৰজকৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

(i) What are the main indicators of human development?

মানৱ উন্নয়নৰ মুখ্য সূচকসমূহ কি?

(j) Name two external powers influencing South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াক প্ৰভাৱিত কৰা দুটা বাহ্যিক শক্তিৰ নাম লিখা।

3. Answer the following questions (any *four*) : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Write a short note on BAKSAL Movement or Guzral Doctrine.

বাকচাল (BAKSAL) আন্দোলন অথবা গুজৰাল নীতিৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(b) Write a short note on the Partition of British India and its consequences.

ব্ৰিটিছ ভাৰতৰ দেশ বিভাজন আৰু তাৰ ফলাফলৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(c) Explain the role of the army in shaping Pakistan's politics.

পাকিস্তানৰ ৰাজনীতি গঠনত সেনাবাহিনীৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Discuss briefly the basic objectives of SAARC.

SAARCৰ মূল উদ্দেশ্যসমূহ সংক্ষিপ্তভাৱে আলোচনা কৰা।

(e) Discuss South Asia as a geostrategic location.

ভৌগোলিক-কৌশলগত স্থান হিচাপে দক্ষিণ এছিয়াৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(f) Write a short note on either Look East Policy or Act East Policy.

Look East Policy অথবা Act East Policyৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

(g) Describe the state of democracy in Bangladesh.

বাংলাদেশৰ গণতন্ত্ৰৰ অৱস্থা বৰ্ণনা কৰা।

(h) Explain the main challenges to regional cooperation in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াত আঞ্চলিক সহযোগিতাৰ মুখ্য প্ৰত্যাহ্বানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer the following questions (any *two*) : 10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো দুটা) :

(a) Assess the major non-traditional security challenges faced by South Asian countries.

দক্ষিণ এছিয়াৰ দেশসমূহে সন্মুখীন হোৱা অ-পৰম্পৰাগত সুৰক্ষা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ মূল্যায়ন কৰা।

(b) Evaluate the impact of terrorism on peace and development in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াত শান্তি আৰু উন্নয়নৰ ওপৰত সন্ত্ৰাসবাদৰ প্ৰভাৱ মূল্যায়ন কৰা।

(c) Write notes on *(i)* Grameen Bank concept of Bangladesh and *(ii)* Human Development in South Asia.

(i) বাংলাদেশৰ গ্ৰামীণ বেংকৰ ধাৰণা আৰু *(ii)* দক্ষিণ এছিয়াৰ মানৱ সম্পদ উন্নয়নৰ বিষয়ে টোকা লিখা।

(d) Discuss the economic crisis in Sri Lanka and its implications for governance.

শ্ৰীলংকাৰ আৰ্থিক সংকট আৰু শাসন ব্যৱস্থাৰ ওপৰত তাৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।

(e) Discuss the political, economic and humanitarian dimensions of migration in South Asia.

দক্ষিণ এছিয়াৰ প্ৰব্ৰজনৰ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু মানৱীয় দিশসমূহ আলোচনা কৰা।

★★★